

# חלוץ פרק שביעי עירובין

**שאני** התם דאיכא מחיצה. פרי"ט דין הוא דכופין אותו לעשות להי וקורה דמהני מחילות להמיר לטלטל במוכו אע"פ שנעשו בעל כרחו של אדם ולא דמי לעירוב דבין הוה משום דירה ובין משום קנין אין לו להועיל בעל כרחו של אדם ובקונטרס לא פירש כן ובספרים דגרס שאני התם דליכא מחילות יש לפרש כן דכי ליכא מחילות דאסור לטלטל במוכו דין הוא שנכופו אותו לעשות תקנה להמיר לטלטל אבל אין לנו לכופו לעשות תקנה לטלטל מן הבתים ומן החצירות לתוכו: **אבל** קורה בתותי מבחת שיעוריה. אע"ג דלחי נמי צעי שיעור

גוצה וגם רוחב משהו מיהא צעי מכל מקום כיון דלא צעי אלא שיעור וטוה לא החמירו זו וה"ר אברהם פירש להי אס היה מדבק הכתמים כותל להי לחי וצלבד שלא יהו ניטלות ברות ואין להקשות מהא <sup>ו</sup> דפסקינן לולב של אשירה אפילו ציו"ט שני דמשמע דכמחן דלימיה דמי דגבי לולב של מלצה החמירו וא"ת דמכשרינן לעיל <sup>ט</sup> קולב של אשירה אע"ג דצעי רחב ד' ולא אמר מיכתם שיעורא כמו קורה לאורי' דהתם חשיב פתח כיון דחזי ועלייה לא לאיסקורא דאשירה אבל קורה הרכיכו חכמים שיעורא של חשיבות:

**אלא** בב' מינין אפילו נתמעט נמי דתניא בוי' ס"ד דכלה דנקט בצרייתא משום מין אי נקטיה דאפילו בכלה אין צריך להודיע: **אגב** אורחא קמ"ץ דב' סעודות היוין י"ח גרוגרות. הקשה ר"ת דבפסקינן כילע משתמפין (לקמן דף פג): תנן רבי שמעון אומר צ' ידות לכר משלש לקב דהיינו שיעור שתי סעודות ה' צי"ס ושליש צי"ה שהכר הוא ח' צי"ס כשתתלן י"ח גרוגרות לחמש צי"ס ושליש צי"ה דזה זהו הוי שיעור שתי סעודות תמצא לכל צי"ה שלש גרוגרות וג' שמיית של גרוגרות דכתמש צי"ס ושליש צי"ה יש י"ו שלישי צי"ה וגרוגרת גדולה מכיית דמוכח צי"ס המלניע (שם דף פג). ובתורת כהנים קתני ובפרק בתרא דיומא <sup>ו</sup> (דף פג) דשיעור חכמים דאין בית הנביאה מחוקת יומר מכביית תרגולת ובכריתות פרק אמרו לו (דף פ"ה) אמרין גבי יש אכיל אבל כה"ה אסת' רבי דאין בית הנביאה ממזיק יומר מב' זימין אע"ג דפליגי תנאי לקמן אדר' שמעון כר"ש קי"ל דבכל דוכתי אמר כבייה לטמא טומאת אובלין דהיינו כר"ש דקתני לקמן בגמ' (דף פג) וחזי [חזין] חזיה לטמא טומאת אובלין ולר"ש עולה

השיעור כבייה אבל לשאר תנאי אינו כן ואכולהו תנאי קאי דמוכח הסוגיא לקמן ואומר ר"י דלכולהו תנאי הוי כבייה לטמא אובלין והא דקתני לקמן בצרייתא וחזי חזי חזיה כו' לא קאי אר"מ ואר' יהודה אלא ארבי שמעון ור' יוחנן בן זבדוק שהמירו שיעור ככר מדע דהא קתני בצרייתא בגמ' כמה שיעור חזי פרס שתי צי"ס חסר קימעה דברי ר' יהודה משמע דקאי בשיעוריה דר"ש דחשיב חזי חזיה לפסול את הגוויה בשתי צי"ס והשתא לא קשה מידי דבשתי סעודות של עירוב לא קי"ל כר"ש אלא כר"מ או כרבי יהודה דמוכח לקמן דרבי יוסף ורבי כר"מ צריש כילע משתמפין (לקמן דף פג) ומתני ריפתא נמי דקאמר רב יהודה ורב אדא צר אהבה היינו כר"מ או כר' יהודה:

**אימידיה** בשתי סעודות. קיימא לן דשמונה עשר גרוגרות הן שתי סעודות, לפי חשבון ר' יוחנן בן ברוקא ור' שמעון שנותנין שיעור העירוב בקב ואם הם מרובין מ"ח בני אדם ולמעלה. ואפי' הן מאה ויותר כשיעור שתי סעודות להן העירוב. ואע"פ שאין העירוב מגיע כגרוגרת. אבל (להן) [כשהן] מועטין פחותין מ"ח בני אדם, צריכין להיות עירוב כשיעור גרוגרת לכל אחד ואחד. ואם הוא פחות צריך להוסיף בעירוב לפלאות לכל אחד ואחד כגרוגרת. אי"ו יוסי כמה דברים אמורים שצריך מון לשתי סעודות למרובין, או כגרוגרת לכל אחד ואחד למעטין בתחת העירוב. אבל בזמן שיעור כשיעור שנתנו חכמים לערב נתמעט ונשתיר הימנו כל שהוא כשר. מתני', בכל מערבין ומשתתפין חוץ מן המים כו'.

**שאני** התם דליכא מחילות. ומצוי מגולה הוא ואינו נוח לשומרו הילכך כופין אותו אבל להמיר בטלטול לעולם אימא לך דצעינן דעת: כ"ש לחי. דאין לו שיעור לרחבו ועוציו: אבל קורה. צריכה טפח לקבל אריח וצריכה כדי לקבל אריח והאי אשירה כיון דצעיא שריפה דכתבי

(דברים יב) ואשריהם תשרפון זאש שיעורה לאו שיעורא היא דכשרופה דמיא: בתנאי' נתמעט האוכל משיעורו ולקמן מפרש שיעורא צמתי: ואינו צריך להודיע. שהרי כולן נתרלו בתחלה: וצריך להודיע. לדורין שנימוספו אס דעתן בעירוב וכגון שמערב משלחן וטעמא פרישת לעיל. ומתני קתני מוסף ומוכה אס משלו מערב וצריך להודיע אס משלחן מערב: מרובין ומועטין מפרש בגמרא: שירי עירוב. שנתמעט משעורו: כל שהוא. א"ל צריך להוסיף <sup>ו</sup> ורבי יוסי פליג אר"ק: לא אמרו לערב בחצירות. לאחר שנשתמפו:

אלא שלא לשמה. תורת עירובי חצירות מהשתנותוקם הצאין <sup>ט</sup> הלכך מקילינן ביה: גב' צמאי עסקינן. דקתני צנתמעט אין צריך להודיע הא כלה לגמרי צריך להודיע אס צא לערב: צמין אחד. שחזר מערב מן המין הראשון: מצי מינין. שיעורא בשניה ממין אחר: צריך להודיע.

וקא סלקא דעמך והוא הדין לנתמעט: נתמעט. כלה לגמרי: איציעים אימא מצ' מינין. ודוקא נקט צנתמעט ודקא קשיא לך מצרייתא כלה שאני דצרייתא כלה דווקא נקט אבל נתמעט אפילו מצ' מינין אין צריך להודיע: ואם אומרם תולקין כו'. דלא תימא האי צמא דברים אמורים לפרושי אחי: צמא דברים אמורים. דצריך דעת: צעיובי סחומין. שמה אין נוח לו לקנות כאן כדי להפסיד לרוח כשנגדה: פשיעה. דשמעינן מינה דחלוקין דהא צעיובי חצירות נקט ואמי וקתני צריך להודיע: מהו דסימא. לעולם רבי יהודה צההא מפרש הוא ומתני' דהא צחצר שצין שני מצואות דלא ידעינן צהי ניחא ליה: קמ"ל. רב שצצי דשמייעא ליה מרבייה דצמצי אחד עסקינן: ומו לא. צמתייה. כ"ש דטפי מהכי הוו מרובין: לדידי מיפרשא לי מיניה דאצא. דלקולא קתני צומן שסת מרובים דגרוגרת לדידה הוי יומר מצ' סעודות סגי צב' סעודות ולא צעינן גרוגרת לכל חד וחד כשהן מועטים דלא מטי גרוגרת דידהו לצ' ולקולא: כל שאינו מחלק מון צ' סעודות ציניהן ואין גרוגרת לכל א'.

יש צהן צני אדם יומר ממנין גרוגרות של שתי סעודות מרובין יניהו ומנן צמתי' דלא צעי כגרוגרת לכל אחד אלא כשיש צו מון שתי סעודות סגי: ואי לא. שאין מנינס רב כמנין גרוגרות של שתי סעודות לא צעי שתי סעודות אלא כגרוגרת לכל אחד היינו פירוש דמתניתינן ורבי יהודה דנקט שמה עשרה ולא תנא כדאמרין אגב אורחיה דצעי לפרושי מתני' נקט חושבנא ולאשמעינן דמוון שתי סעודות הוו שמה עשרה גרוגרות: בתנאי' כר. שלם: מאפס סאה. שאפה סאה צכר אחד ונטל ממנו מעט ושויה פרוסה אין מערבין צה וטעמא מפרש בגמרא [פא.]: כר. קטן כמדת איסר: והוא שלם מערבין צו. וצלבד שיהי שם ככרות הרבה כגרוגרת לכל אחד ואחד:

לעולם הוא זכות לן [לקמן צה.]. בכל מערבין. עירובי חצירות ומחומין (לעיל כו) וע"ש במוסף רש"י. ומשתתפין. צמצי (שם) שימפי מנאות (קדושין לד). חוץ מן המים ומן המלח. דלאו מילי דמוון הן וטעמא דעירובי מוסד דעמיה ודרימו צמקס מוטומי הוא וכוון שנתם כל צני החצר כדי מוון צמיה נעשה כאלו כולן דריס צמכו ומלאו כולן רשות אחת. וכן צעיובי מחומין נעשה כמי ששכב שם ומשם יש לו אלפים אחת לכל רוח הלכך דבר מון צעינן (לעיל כו) דמדי דוין צעינן והי לא זייג. צמקס מוטומי של אדם משוכה דרימו ושיממו (שדושין לד).

(א) [שלם חצירות הללו משוללי הצנה למלך ור' זמיקוי כלי שרת ועי' מנאות הפנים צירושלמי הלכה ו' יאוב נטון על זה] ונש"ס דפוס ויוליא משנת רפ"ח ובדפוס שאלוניקי משנת רפ"ב למתנהו. (ג) עמי י"ב מ"ח ח"מ ס"י לו קמ דקב ע"ג. (ד) [לקמן פא.]: (ד) בק"ד שיעורו. (ה) נבסדר המנה וצפי' המנב"ס הגרי' להולאת שנתם לכל אחד ואחד. (ו) לעיל מו. (ז) גבי ירושלמי ור"ף [א.]: (ח) [לקמן פא.]: (ט) ועילמו: (י) וקמן פא. (יא) נבסדר המנה הגרי' צריכר עי' מ"ט ד"ה כר. (יב) [ע"א ד"ה צריך]. (יג) רש"ל. (יד) צמ"ט טפח: אחרי כן. (טו) עי' מוס' סוכה לא: ד"ה צהרה. (טז) דף עמ.].

## הגהות הב"ח

(א) גב' דליכא מחילות אימא רב חייב צר אשי כלי' ומציות ליא מלך שאלי נמחק: (ב) שם צמטיה כל שהוא לא כלי' וזאת ו נמחק: (ג) שם גב' ומאי שנא שמי':

## הגהות הגר"א

[א] גב' ליא מלך שאלי י"ב צ"ד שאלי. וימי צמיי הגלון על אי"ח ס"י שסו ס"ק י':

## הגהות מהר"ב

[א] גב' ליא מלך שאלי. עי' עי' אלמוניס ס"י שצב ס"ק לה דף קיה ע"ב דג"ה וזכר נראה לו וכו' ודבריו מוקדם מהמתם. והנכון מה שראיתי צה צבילור הגלון מור"ח ויללא וצוק"ל צביע אי"ח ס"י שסו צמיה שכתב המכרז שם סוף ס"א אבל כופין אותו צב"ר לערב עשהו וזכר הגלון שם ס"ק ו' חז"ל אכל כופין מוספתא רמזו צעיובין דף פ ע"ב לטעמא אחרים צב"ר שאני וצב"ר וי"ט שם צמ"י שכתוב מלך שאלי עיין שם. עב"ל הגלון. ודברי אלהים חיים הם דלפ"ז א"צ ל"מ"ש הרבי' ועור שם ס"י שסו שמוקד ק"ו זה נלמד מדברי הר"מ. כ"א מתוספתא ותלמוד עיקר הוא. וימי' שם ס"י בהקמתו נכד הגלון המחבר:

## מוסף רש"י

בשירי עירוב. שהניח עירוב צמקס המשתמך למנה צמתי ונתמעט האוכל משיעור צ' סעודות מקילין בה לאכשורי (עיר) במה דברים אמורים. דאין מערבין לו לאדם אלא לעשות שנתמה. בעירובי החומין. דשמה מוז לו להפסיד אלפים למורה על מנת להשתכר צאלפים למעבד. אבל בעירובי חצירות. אין שם הפסד אלא ריוח (שם)